

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Leven Ende Deughden Vande Vveerdighe Agnes Van
Heilsbagh Gheestelycke Dochter Onder de bestieringhe
der Societeyt Iesv**

Huysmans, Daniel

T'Antwerpen, 1691

XXI. Wat'er voorder voor-ghevallen is tot het jaer 1637.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37188

schijn brocht, wat sy inwendelijck aengaende den roep van *Ioanna* by haer selven ghepeyst ende ghestelt hadde, dat niemant en konde achterhaelen als Godt alleen. De Priorinne met verbaestheydt dese dinghen hoorende, en konde gheensints twijfelen, of het was Godts werck, dat *Agnes* voor hadde, te weten, dat *Ioanna* volghens den wille Godts de Kloosterlijcke ghesintheyt verlaeten soude, ende het gheestelijck leven inde wereldt aenveerden. Hier toe dan heeft de Priorinne haere mede-hulpe aen *Agnes* toe-ghefeyt, als den wille Godts haer soo opentlijck bekent was: Ende gelijck sy te voren *Ioannam* aenghepraemt hadde, om den Kloosterlijcken staet t'omhelsen, soo heeft sy alsdan den selven ontraeden, ende haer verweckt om het gheestelijck kleedt inde wereldt aen te trecken, ghemerckt dat Godt sijnen heylighen wille dies aengaende soo klaerlijck te kennen gaf. *Ioanna* hadde oock van haeren kant hier van kennisse van Godt ghekreghen: Ende volghende den goddelijcken wille, is geestelijcke Dochter gheworden.

XXI: CAPITTEL.

Wat'er voorder voorgevallen is tot het jaer 1637.

S. I. *Wordt Meesterse van Joanna gestelt.*

NAer dat *Agnes* ten opficht van *Ioanna* uyt gevrocht hadde, dat haer vande H. Maeghet belast was, is sy voorder besorght geweest, dat dese Dochter, die sy tot haeren echten roep, naer Godts wille, ghebrocht hadde, in den Gheestelijcken wegh soude toe-
ne-

nemen. Sy bevondt haer driffrigh tot alle oeffeningen van het geestelijck leven, vlijtigh tot alle goede onderwijfinghen, ende bequaem om meer en meer het uytgelesenste fap der hemelicher vruchten te fmaecké, gelijk haer langh te vooren verbeeldt was. Haer voorfeyde verbeeldinghe wiert noch voorder bevestight, als fy door den Biecht-vader Meesterffe van dese jonghe Maeghet gestelt wiert, aen de welcke fy den Schep-ter gegeven hadde om de Bruydt des alderhooghften te wesen. Want den Biecht-vader niet baetigher aen den gheestelijcken voort-gangh van *Ioanna* en konde verdencken, als haer te stellen onder de bestieringhe van *Agnes*, wiens sonderlinghe bequaemheyt tot dit ampt, ende wiens verheven deughden, hem bekend waeren. Hoe volmaecktelijck dat *Agnes* aldan haeren gheest in dese jonghe ende yverighe ziele in-ghestort heeft, is ooghblijckelijck, als men dit leven t'faemen voeght met het leven van *Ioanna*. 't Welck klaerlijck uytwijft hoe neerstighlijck dat *Ioanna*, se o in haer geestelijke oeffeninghen, als andersins, de voetstappen van dese Meesterffe ingevolgt is.

Haeren teghenwoordighen Biecht-vader, die oock den Biecht-vader van *Ioanna* was, en versocht gheene schriftelijcke rekeninghe van 't inwendigh: waer door 't geschiet is, dat *Agnes*: inden tijdt van ses jaeren niet een woort hier van geschreven heeft: want sy dit niet en dede sonder ghepraemt te worden. Doch sy wiert wederom hier toe gepraemt, alswanneer P. Simon vanden Hove te Ruremonde gekomen is, den welcken haer aldan oock belast heeft, op 't papier te stellen, 't ghene de voorgaende jaeren voor-gevallen was. Ick stelle in

dit Capittel de merckelijckste saecken, die voor de komste van desen Pater geschiet zijn.

§. 2. *Veranderinghe van koper in gout.*

T'Is eens gebeurt, dat sy een somme gelts noodigh hadde, om jemant te helpen: maer en hadde geen gelt ter handt, als eenige duyten. Stekende haer handt in haeren sack, om dese duyten uyt te trecken, sagh sy de selve in gout-guldens verandert, ende dat dese gout-guldens de somme uyt-brochten, die haer noodigh was. Dit met verwonderinghe aensende, loofde Godt over sijne mildaedigheyt.

§. 3. *Sy wordt noch voorder van den Hemel gheholpen, om aelmoessen te gheven:*

HAer herte was seer gheneghen om alle schaemele menschen te helpen, naementlijk die, van goeden stamme wesende, tot armoede ende gebreck vervallen waeren: maer en hadde geen middelen van haer selven, om aen dese behoefdighe volghens haeren wensch behulpsaem te zijn. In foodaenige ghevalen, nam sy haeren toevlucht tot de Moeder Godts, door de welcke sy menighmael wonderlijck geholpen wiert. Want als sy dese hulpe in haer gebedt verfocht, wiert sy van de H. Maeghet verhoort, ende haer wiert toegeseyt dat sy die somme die sy verfocht, door Wisselbrieven ontfanghen soude, om dese arme menschen te helpen. De toe-gheseyde wissel-brieven wierden haer getrouwelijck aen-gebracht, gelijk sy in haer gebedt verstaen hadde, van vijftigh, van seventigh, van hondert guldens: sonder dat sy wiste, van waer datse quamen. Noyt en is haer eenighen wissel-brief toegheseyt,

seyt, of het gelt wiert haer op den selven tijdt behandicht, ghelijck sy in haer ghebedt verstaen hadde: soo dat sy vande uyt-komste seker was, als sy diergelijcke faecke verftont: Soodaenighe toe-segghinghen heeft sy dickwils in haer gebedt verstaen, ende sulcke wisselbrieven dickwils ontfanghen.

Dese goetheyt Godts ende sijnder H. Moeder, verweckte haer tot besondere dancksegginghe ende verwonderinghe van de Goddelijcke barmhertigheyt die haer dede segghen: *Wat doet een groot betrouwen op Godt! 't is eenen pyl die 't herte van Godt Almachtigh (by maniere van spreken) door-wondt. O Godt hoe wonderlijck zijt ghy in uwe liefde, hoe loopt die buyten de paelen.*

§. 4. Hoe sy voor tijdelijcke baete van haeren naesten, gebeden heeft.

E Enighe personen wetende dat haer gebeden seer krachtigh waeren, verfochten de selve seer ernstighlijck: groote aelmoessen aen *Agnes* toe-segghende, waer't faecken, dat sy door haer voorbiddinge den hemel beweghen konde, om haeren wensch te verkrijghen. *Agnes* verfocht van Godt ende van sijn H. Moeder, dat sy tot Godts glorie, ende Saligheyt haerder ziele mochten verhoort worden: maer verftont in haer gebedt, dat dit dese personen niet saligh en was. Want dat het verkrijghen van haer verfoeck, tot hooverdye, ende tot haer eeuwige verdoemenisse soude strecken: ende dat het tot haerder zielen saligheyt veel nuttigher was, in eenen soberen staet te blijven, tot verdruckinghe van hunnen hooghmoet. T'sedert dien tijdt weygerde *Agnes* aen dit volck dese gebeden, al wiert sy voorder daer toe gepraemt: ende dese personen

foonen, die soo seer verlangden naer tijdelijcke goederen, vervielen in grooter gebreck.

§. 5. *'t Sermoon hoorende, kent d'inwendighe ghesteltenisse des toe-hoorders.*

SY heeft meer als eene reyse, uyt den mondt van den Predikant, een groot licht tot de herten der toe-hoorders sien uyt-schieten: dat van sommighe aen-genomen wiert, ende in hunne zielen bleef: van andere, verstootten wordende, weder te rugge keerde. Hier door sagh sy, wie dat het woordt Godts in hun herte bewaerden, ende daer door vruchten behaelden; ende wie dat het vruchteloos ontfongen. Door dit gesicht wiert *Agnes* sterck aen-gedreven, om voor dese steenhertighe menschen te bidden, op dat sy inde H. Kercke vruchtbaere ackers mochten worden: als oock voor de Predikanten, op dat sy't woort Godts vierighlijck tot de toe-hoorders souden uyt-schieten; ende om haer woorden krachtigher te maecten, oock met hunne wercken aenwijfen, 't ghene sy op den Preeckstoel verkondighden.

§. 6. *Bidt met goede uyt-komste voor haer naeste vrienden, die in groot gewaer waeren.*

OP eenen spaeden avont wiert sy verwitticht, dat het Keyfers legher in't landt van Gullick was, ende voor hadde dien nacht Wassenbergh te plunderen, ende te branden. *Agnes* dese tijdinghe ghehoort hebbende, gaf voor antwoord, *laet over die stadt komen dat Godt geheughen sal.* Maer indachtigh wordende, dat haer gehouwde Suster seer kleynmoedigh ende vreesachtigh was, ende medelijdigh wordende over dese kranck-

kranckheyt ende over't perijckel van haer kinderen, keerde sich tot Godt, om voor't huysghesin van haer Suster genade te versoecken. Want sy gevoelde in haer gemoet, dat het Keyfers volck soodaenigh voornemen hadde, ende tot de daet soude komen. Sy badt dan hertelijck onsen Heere, door de liefde die hy tot ons draeght, dat hy hem soude geweerdighen, haer Suster in dese kranckheyt een weynigh te voor-komen, ende haer met haeren man ende kinderen, in dit ongeval te bewaeren. In dit gebedt voelde sy een vast betrouwen op Godt, ende volherde heel den nacht in dit versoeck tot vier uren s'morgens: niet twijffelende, of sy soude vanden Hemel verhoort worden. Alsdan was sy eenighen tijt buyten haer selven, ende heel verslonden in haeren Beminden, 't welck haer in desen tijt alle morghen-stonden pleegh te gheschieden. Tot haer selven keerende, schein sy de Keyfersche soldaeten te sien, die met brandende fackels als rasende wolven lancks de stadt, ende lancks het huys van haer Suster liepen, ende vele huysen in brandt staken: ende saghte samen de kinderen van haer Suster, de welke met t'samen ghevoeghde handen by een saten, ende Godt hertelijck baden. Uyt dese hertelijcke ghebeden van onnoosele kinderen, sचेpte sy groote blyschap. Alsdan dagh nu aen quam, wiert'er tijdinghe ghebrocht, dat VVassenbergh geplundert ende te vier ghegheven was, ende dat haers Susters huys met de reste verbrant was: want uyt het gemeyn ongeluck van dese plaetse, schein soodaenighe tijdinghe grondigh te wesen. *Agnes* dit verstaende sweegh ende geliet sich al of'et inder daet soo geweest waere: maer seyde aen Juffrouw Botters, *Ick en kan mijn lacchen niet in-houden, van inwendighe*

dighe blyfchap. My dunckt dat ick de kinderen van mijn Sufter als in een gekropen sien, ende biddende. Alhoewel fy vande waerheyt, ende vande behoudenisse van haers Susters huysgesin verfekert was: font even-wel eenen bode naer Wassenbergh, quantfuys om vande ghesteltenisse van haer Sufter ende haer huysgesin in dit ghemeyn ongeluck te vernemen: maer als den bode daer quam, sagh hy dat heel huysgesin krijten van blyfchap. Hy sagh voor sijn ooghen, dat haer Sufter geen schaedde geleden hadde, ghelijck-men te Ruremonde uytstroeyde, al was dat huys vol goets, dat vande gebueren tot meerder verfekeringhe aldaer ghevlucht was. Den selven Bode verstont, dat de soldaeten dickwils met brandende fackels ontrent dat huys gheloopen hadde, maer sonder hindernisse, ende bevont alles soo geschiet te zijn, gelijk aen Agnes veropenbaert was. Sy eyndicht dit verhael met dese woorden. ick en kan Godt almachtigh niet ghenoech loven ende dancken, van soo veel gratien, die hy aen sijn alderonweerdighste schepselkens doet, tusschen soo vele benauwteden. Hoe Godt sijn goetheyt meer laet blijcken aen een, die d'alderonweerdighste is; hoe sijn eere ende glorie daer door meer vermeerdert wordt; door dien dat hy sijn selven soo laet verwinnen door sijn goetheyt, van een soo onnut aerdwormken, ende sijn selven soo ghemeyn maect.

§. 7. Verstaet van Godt, dat P. Simon vanden Hove, naer Ruremonde quam wonen

SY hadde nu ses volle jaeren den last ghehadt, om *Ioannam* in't gheestelijck leven te vervoorderen: Maer met de doodt van den Biecht-vader, die haer dit bevolen hadde, socht sy desen last van haer schouderen.

ren af te schudden, ende enckelijck op de schouderen vanden volghenden Biecht-vader te legghen. Niet om dat sy onghewilligh was tot dit goet werck: Maer om dat sy oordeelde forghelijck te wesen, voor een soo verheven ziele, ghelijck *Ioanna* was, van een Dochter onderwesen ende gheleydt te worden. *Vant als eenen blinden den anderen leyt*, seght sy, *vallen beyde lichtelijck in den gracht*. Met dese ghepeysen bekommert wesende, verstont sy van Godt, dat P. Simon vanden Hove te Ruremonde soude komen, om Rector te zijn; dat desen Pater haeren Biecht-vader soude wesen; dat sy, ende *Ioanna* haer Leer-dochter onder sijn bestieringhe grooten voortganck soude doen; maer wederom soude moeten komen tot het schrijven, dat den overleden Biecht-vader niet bevolen en hadde. Dit schrijven was teghen haer gheneghentheydt, ende dese waerschouwinghe, die sy van Godt ontsonck, veroorsaecte eenighe beroerte in haer ghemoet: Doch gaf sich over in Godts wille, met voor-nemen van desen toekomenden Biecht-vader in alles te volghen, als Godt self.

S. 8. *Vvort wonderlijck van Godt bewaert over wegh.*

GOdth heeft haer menighmael in groote perijckelen wonderlijck bewaert, als sy van d'een plaetse naer d'andere reysde, waer van ick een gheval hier sal stellen. Van Ruremonde naer Nimmeghen te schepe vaerende, met ander gheselschap, ende komende tot Moock, de plaetse daer 't schip moest aen-legghen; saeghen sy veel krijghs-volck op de heyde ligghen, doorde welcke sy te lande moesten passeren. Dese soldaeten pasten op het volck dat met dit schip aen

quam, om naer Nimmeghen te gaen: Ende sochten in dese gheleghentheyte buyt te maecken. Die uyt het schip quaemen, en wisten niet waer henen: want naer Nimmeghen voortgaende, moesten sy nootfaekelijck inde handen vallen, van dese buyt-gierighe soldaeten. *Agnes* keert sich tot Godt, raede ende bystant vanden hemel versoeckende: Ende haer gheselschap was bereyt aen te vanghen; t'ghene *Agnes* soude gheraedigh vinden: wetende dat *Agnes* soo groote ghemeynschap met Godt hadde, dat sy van den hemel verstont, hoe de saecke soude uytvallen, ende dat sy op haer woort vastelijck mochten betrouwen. In haer ghebedt voelde sy inwendighlijck dese toespraecke: *Gaet voort, ick sal u tusschen beyde bewaeren.* Hier op sitten sy te saemen op een kerre: En komen te Nimmeghen, sonder eenen quaeden mensch t'ontmoeten. Aldaer verstaen sy, dat de kerre, die voor hun gonck, gheplundert was: Ende die naer hun quaemen insghelijcks, Soo dat eener ieder te Nimmegen verwondert stont, hoe dat de kerre van *Agnes* door soo gevaerlijcken wegh sonder ongheluck gepassert was. *Diergelijcke bewaernisse*, seght sy, *is my dick wils soo te lande, als te water gebeurt. Als ick my alsdan begeve tot het ghebedt, worde van Godt verwittight door een licht, dat my alle twijfelinghe van sijnen bystand beneemt. Ick was eens op't water, als het water met groote golven in't schip quam. alle het volck wilde uyt: Ick seyde, wy en hebben door Godts genade geenen noodt: Ende wy zijn bewaert geweest.*

§. 9. Haer kloeckmoedigheyt teghen de geesten der helle.

Joanna die van natuerewegen seer vreesachtigh was, hadde soo grooten schroom van den duyvel, die haer dickwils by nachten oock in sienelijcke ghedaente quam quellen, dat sy den meesten tijdt, oock in koutste vanden winter in volle sweet lagh. Sy verklaerde dese vreesse aen haer Meesteresse: Die haer in deser voeghen verweckte om teghen dese vyanden kloeckmoedigh te zijn. Sommighe menschen naementlyck vrouwe-personen die van natuere vreesachtigh zijn, moghen by de kinders vergeliken worden, die voor een stroo gaen loopen, dat in sijn selven ende door sijn selven geen beweginghe heeft, noch eenigh quaet kan doen, dan als het door Godts toelaeten van een ander gebruyckt wort. VWat macht heeft den duyvel van sijn selven? Geen, geen. VVaerom is 't dan, dat hy soo veel quaets inde menschen doet? 'T is om dat de menschen aen hem plaatsse gheuen, toestaende dat den vyandt op hun versoekt: want alsdan wort hem van Godt toe-gelaeten t'gene hy doet. Den duyvel is eenen subtilen geest, ende soeckt onsen gront tot het binnenste te kennen. Soo hy ge waer wort, dat hem iemant begint gehoor te geuen, soo wort hy sterck, om ons te beschaedigen. Maer als hy siet, dat iemant op hem niet en past, ende gewapent is met een vast betrouwen op Godt almachtich, wetende dat hem niet en kan over comen sonder het toe-laeten Godts, ende in alles op sijn hoede is, alle deuren voor dien dief toe houdende: Dan wort hy soo machteloos, als een stroo, daer geen roeringe in en is. Een vast gegronde ziele in ootmoedicheydt ende vast betrouwen op Godt, dit siende, gevoelt dat alle haere crachten met eenen brandenden yver tegen hem ontsteken worden. Ick segge, ende gelooue vastelijck, dat een cloeckmoedige ziele, in ende door

Godt ontsteken zijnde, alle dese boose machteloose geesten, sal doen verdwijnen: Ghelijck een licht stroo dat van eenen stercken wint verdreven wort, soo dat men niet en weet waer het hencn gestoven is. Alsoo is't, ende noch lichtier dat men dese op-geblaesen hooverdige geesten verdwint. Ick en wille niet seggen dat hy onsterck is; want door Godts toe-laeten is hy seer sterck, besonderlijck voor een swacke ziele: Hy is eenen grooten konstenaer, ende seer behendigh in sijne aenslaegen: Daerom mach ieder een wel op sijn hoede zijn, met een vast betrouwen op de hulpe ende bystant Godts. Ick wille hier by voegen, hoe ick my in dese dingen gevoele. Segge dan, dat ick alle de crachten mijn der ziele, inende door Godt ontsteken vinde als met eenen heeten brandt, ende over grooten haet tegen alle die boose geesten der helle, om door Godts machtige handt, tegen hun alle te vechten ende te vrecken dat sy in de zielen der menschen oyt gedaen hebben, of tot het eynde des wereldts sullen doen.

XXII. CAPITTEL.

Wat'er voor-gevallen is in't jaer 1637.

S. 1. *Christus verthoont haer sijn droefheyt over de sonden der menschen.*

Als wanneer sy inde Hooft-kercke de Misse hoorde van't Alderheylighste Sacrament, ende met een nederigh gemoet van haeren Salighmaecker verfocht, dat hy sich soude geweerdighen haere arme ziele met sijn genaedighe ooghen t'aensien: verthoonde, sich Christus aen Agnes heel overdeekt van wonden, ende gaf haer te kennen, dat hy door de sonden der menschen soo deerlijck mishandelt wiert, besonderlijck